

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น มีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ภูมิอากาศ ดิน น้ำ หรือ สภาพแวดล้อมทางชีวภาพ สิ่งมีชีวิตทั้งหลาย เช่น มนุษย์ พืช สัตว์ หรือ สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เช่น เจตคติ ความนึกคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรม ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง เหล่านี้มีอิทธิพล และมีความสัมพันธ์ กับชีวิตความเป็นอยู่ของมวลมนุษย

มนุษย์สมัยโบราณอยู่ภายใต้อิทธิพลสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นส่วนใหญ่ เห็นได้จากการตั้งถิ่นฐานตามที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ ริมทะเล ซึ่งอาจเห็นว่ามีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่ดำเนินชีวิต ความรู้สึกต่อสภาพแวดล้อมเช่นนี้ เป็นเจตคติที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในทางบวกเพราะมนุษย์ ได้รับประโยชน์จากการได้อยู่อาศัย เช่น การประกอบอาชีพทำนา การใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค ฯลฯ ต่อมาเมื่อมนุษย์ได้รู้จัก และสามารถเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต จึงมีการตัดเส้นทางคมนาคมทางบก สร้างความเจริญของชุมชน เปลี่ยนแปลงจากบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ มาอยู่ใกล้จุดศูนย์กลางตามเส้นทางคมนาคมทางถนน อย่างไรก็ตามมนุษย์บางกลุ่มยังเห็นว่า ริมฝั่งแม่น้ำเหมาะสมแก่การอยู่อาศัยของตนเองอยู่เช่นเดิม

นอกจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติจะมีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานแล้ว มนุษย์ยังเข้ามาเกี่ยวข้องกับจัดการที่อยู่อาศัยในเมือง กล่าวคือ ความเจริญของเมืองเป็นผลมาจากค่านิยมทางด้านวัตถุของประชากร และค่านิยมทางด้านการมีเหตุผลก่อนที่จะเลือกอยู่ที่ใดเพื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในการกระจายตัวตามหน่วยทางนิเวศวิทยา ประชากรจะกระจายอยู่ในท้องที่ที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ระยะทางที่ใกล้ที่สุด และเป็นแหล่งที่มีการคมนาคมขนส่งสะดวกตลอดจนมีหน่วยบริการด้านต่างๆ

อยู่ในท้องที่เดียวกัน วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน จึงเป็นแหล่งที่มีประชากรตั้งถิ่นฐานรวมตัวกันอย่างหนาแน่น

หนองคายก็เป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทยที่ตั้งอยู่ตลอดแนวฝั่งลำน้ำโขง มีประชากรอาศัยอยู่และทำมาหากินตลอดลำน้ำ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาเที่ยวมากมาย และจากการที่รัฐบาลได้กำหนดให้การพัฒนาเมืองน่านอยู่และชนบทน่านอยู่เป็นวาระแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2542 ประกอบกับจังหวัดหนองคาย ได้รับการคัดเลือกจากนิตยสาร Modern Maturity ว่าเป็นแหล่งพักผ่อนที่สองติดอันดับสถานที่ที่ดีที่สุดในโลก อันดับ 7 ของโลก สำหรับผู้สูงอายุชาวอเมริกัน อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็น Gate way ของอิน โดจีน และเป็นจังหวัดที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คัดเลือกให้เป็นเมือง Long Stay สำหรับการท่องเที่ยว (จังหวัดหนองคาย. 2548 : ม.ป.ศ.)

จังหวัดหนองคายได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว และเห็นว่าการพัฒนาให้จังหวัดหนองคายเป็นเมืองน่านอยู่นั้น นอกจากจะเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลแล้วยังทำให้ประชาชนในจังหวัดหนองคายได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสังคมที่เอื้ออาทร มีชุมชนที่เข้มแข็ง มีความสะดวกสบายในชีวิตและทรัพย์สิน มีระบบเศรษฐกิจที่มั่นคงและคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของตนเอง (จังหวัดหนองคาย. 2548 : ม.ป.ศ.)

อำเภอโพนพิสัยก็เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดหนองคาย ที่ได้รับการส่งเสริมจากจังหวัดให้เป็นอำเภอที่ต้องพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเทศกาลออกพรรษา 15 ค่ำ เดือน 11 “ชมปรากฏการณ์ธรรมชาติ บั้งไฟพญานาค” ปีหนึ่ง ๆ มีนักท่องเที่ยวได้ เดินทางมาเที่ยวชมเป็นจำนวนมาก

เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11

ประชาชนเรือนแสนจากทั่วทุกสารทิศ ทั้งคนไทยและต่างชาติ ต่างมุ่งหน้าสู่จุดหมายเดียวกันนั่นคือการรอชม “บั้งไฟพญานาค” ที่อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคายและอีกหลายอำเภอที่มีพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขง เพื่อรอชมลูกไฟสีแดงอมชมพูที่พุ่งขึ้นจากแม่น้ำโขง มีขนาดตั้งแต่ หัวแม่มือถึงฟองไข่ไก่ ไม่มีกลิ่น ไม่มีควัน ไม่มีเสียง ไม่มีการ

ภาพที่ 1 ผู้คนรอชมปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค
บริเวณวัดหลวง อำเภอโพนพิสัย (28 ต.ค.47)

ตกลงมา ซึ่งแต่ก่อนตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายายเมื่อร้อยกว่าปี ชาวหนองคายเรียกว่า "บั้งไฟผี"

ส่วนชาวเวียงจันทน์ สปป.ลาว เรียก "ดอกไม้ไฟน้ำ" ความอัศจรรย์แห่งการเกิด "บั้งไฟพญานาค" สร้างความมหัศจรรย์ให้กับประชาชนทั้ง 2 ฝั่ง ไทย - ลาว ซึ่งมีความเชื่อและศรัทธาเหมือนกัน และยังสร้างความสงสัยให้เกิดขึ้นในสังคมเป็นวงกว้าง เมื่อยิ่งสงสัยก็ยิ่งอยากจะไปดูและพิสูจน์ให้เห็นกับตา (ผู้จัดการออนไลน์. 2548 : ม.ป.ศ.)

ภาพที่ 2 จำลองการเกิดปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค (ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์. 2548)

ในปี พ.ศ.2547 เกิดบั้งไฟพญานาคขึ้นให้เห็นถึง 2 วัน คือวันที่ 28 และ 29 เดือน ตุลาคม ซึ่งจำนวนคนมีมาก พอๆ กับปี 2545 ซึ่งปีนั้นมีกระแสของภาพยนตร์เรื่อง 15 ค่ำ เดือน 11 และกระแสการนำเสนอข่าวของโทรทัศน์ช่องหนึ่ง เกี่ยวกับการเกิดบั้งไฟพญานาค โหมกระหน่ำให้คนเดินทางไปดูกันอย่างเนืองแน่น (ผู้จัดการออนไลน์. 2548 : ม.ป.ศ.)

ปัจจุบันภาครัฐเห็นความสำคัญของพื้นที่จุดนี้ได้สนับสนุนงบประมาณผ่านทางเทศบาลตำบลจุมพลบั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลบั้ง ตลอดจนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การจัดงานบุญประเพณีจึงมีความยิ่งใหญ่เป็นพิเศษ ได้แก่ มีการประกวดไหลเรือไฟ ในวันออกพรรษาก็จะมีชาวคุ้มต่างๆ ตำบลต่างๆ จัดทำเรือไฟเข้าประกวด

แต่ละปี ก็จะประมาณ 20 กว่า หน่วยงาน และการจัดเวทีการแสดงประเพณีพื้นบ้าน ประกอบกับการบูชาพญานาค

กลุ่มธุรกิจที่ให้บริการที่พักคือกลุ่มที่ได้รับประโยชน์แบบเต็มๆ ไม่ว่าจะเป็น รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ บังกะโล ถูกจองที่พักรันข้ามปี ทั้งยังมีการเปิดศาลากลางจังหวัดและที่ว่าการอำเภอแต่ละแห่ง จนถึง อบต. โรงเรียน ศาลาวัด ให้นักท่องเที่ยวสามารถกางเต็นท์นอนได้ กระนั้นที่พักก็ยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดที่พักแบบโฮมสเตย์ไว้รองรับนักท่องเที่ยวอีก 26 หมู่บ้าน ซึ่งล้วนแต่เป็นหมู่บ้านริมแม่น้ำโขง ที่สามารถชมปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาคได้ (ผู้จัดการออนไลน์. 2548 : ม.ป.ศ.)

ไม่ใช่เพียงรายได้จากโฮมสเตย์เท่านั้น เพราะชาวบ้านยังมีรายได้จากการขายสินค้าพื้นเมืองและขายอาหารให้นักท่องเที่ยว คาดกันว่าแต่ละหมู่บ้านโฮมสเตย์จะมีคนเข้าพัก

จำนวนหลายร้อยคน และว่ากันว่าแม่ค้าแม่ค้าจากต่างถิ่น ลงทุนมาเช่าพื้นที่ในหมู่บ้านหรือสถานที่ที่มีคนมากๆ เพื่อขายของ ขายอาหาร ในงานนี้โดยเฉพาะ (ผู้จัดการออนไลน์. 2548 : ม.ป.ศ.)

จากสภาพความหนาแน่นของผู้คนที่เข้ามาเที่ยวในเทศกาล “บั้งไฟพญานาค” ทำให้สภาพแวดล้อมทางกายภาพเกิดความแออัด รวมถึงความสับสนวุ่นวายของการประกอบธุรกิจของพ่อค้า แม่ค้า และร้านขายของต่างๆ ตลอดจนเกิดปัญหาแก่ประชาชนผู้มาท่องเที่ยวในอำเภอโพนพิสัย ได้แก่ ความไม่สะดวกในการจอดรถ ความไม่ปลอดภัยจากพวกมิจฉาชีพ ความแออัดในการท่องเที่ยว ผู้ละอองที่ฟุ้งกระจาย การบูครีคราคาสินค้า การพุดจาไม่สุภาพ การเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

จะเห็นว่าการเดินทางเข้าท่องเที่ยวของผู้คนจำนวนมาก ทำให้เกิดผลกระทบมากมาย ดังที่องค์การอนามัยโลก (2548 : ม.ป.ศ.) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยวอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมได้หากขาดการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งผลกระทบจะเกิดใน 2 ประเด็นหลัก คือ ผลกระทบที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม หนึ่งยังไม่มีการศึกษาและวิจัยถึงสภาพแวดล้อม ของอำเภอโพนพิสัยที่เกิดขึ้นในช่วงเทศกาลบั้งไฟพญานาคเลย จะมีก็แต่การพุดคุย หรือลงข่าวทางสื่อมวลชนเกี่ยวกับสภาพการณ์ของเทศกาลดังกล่าวเท่านั้น

เนื่องจากยังไม่มี การวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และความคิดเห็นของผู้จัดงาน ผู้เกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับงานเทศกาลบั้งไฟพญานาคมาก่อน ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษา และวิจัยถึงสภาพแวดล้อมของอำเภอโพนพิสัย ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ภายในเทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้เห็นสภาพที่แท้จริง อันจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม ซึ่งมีความสำคัญและสัมพันธ์ต่อการที่จะทำให้ อำเภอโพนพิสัยเกิดความสวยงาม เหมาะสมเป็นสถานที่แห่งการท่องเที่ยวและเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ดีต่อไป

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชน จะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงปัญหาสภาพแวดล้อม เพื่อช่วยป้องกันแก้ไขมิให้อำเภอโพนพิสัย มีปัญหาเพิ่มขึ้นจนยากต่อการแก้ไข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของเทศบาล ตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ทางด้านกายภาพและทางด้านสังคม ช่วงการเตรียมงาน (ก่อนการจัดงาน) ระหว่างการจัดงาน และ ภายหลังการจัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะผู้จัดงาน กลุ่มผู้ให้บริการ คนในชุมชน และนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค

ขอบเขตการวิจัย

1. พื้นที่ทางการศึกษา คือ เทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย เหตุผลที่เลือกตำบลจุมพลเนื่องจาก เป็นจุดจัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค และเป็นจุดหลักในการชมปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค 3 จุด ได้แก่ วัดหลวง วัดไทย และวัดจอมนาง

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

- 2.2.1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบลจุมพล ผู้จัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค ผู้ให้บริการนักท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชมปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 4 คน
2. กลุ่มของผู้จัดงาน จำนวน 50 คน
3. กลุ่มผู้ให้บริการจาก 3 ชุมชน จำนวน 100 คน
4. ประชากรที่อยู่ในเทศบาลตำบลจุมพล จำนวน 95,567 คน (สถิติข้อมูลประชากรเทศบาลตำบลจุมพล. 2548 : ม.ป.ศ.)
5. กลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 50,000 – 90,000 คน (ข้อมูลประชาสัมพันธ์จังหวัดหนองคาย. 2547 : ม.ป.ศ.)

2.2.2. กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหาร จำนวน 4 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

- 1) นายอำเภอโพธิ์ชัย จำนวน 1 คน
- 2) นายกเทศมนตรีเทศบาลจุมพล จำนวน 1 คน

3) รองนายกเทศมนตรีเทศบาลจุมพล จำนวน 2 คน

2. ผู้จัดการ จำนวน 11 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะผู้ดำเนินการจัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค ได้แก่

1) ปลัดอำเภอโพธิ์พิสัย	จำนวน	1	คน
2) ปลัดเทศบาลตำบลจุมพล	จำนวน	1	คน
3) ประธานและรองประธานชุมชนจุมพล	จำนวน	3	คน
4) ประธานและรองประธานชุมชนวัดหลวง	จำนวน	3	คน
5) ประธานและรองประธานชุมชนจอมนาง	จำนวน	3	คน

2.2.3. ผู้ให้บริการ และประชาชนในชุมชน 3 จุด จำนวน 69 คน เลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะผู้ให้บริการนักท่องเที่ยวในเทศกาลบั้งไฟพญานาค ได้แก่

1) ปราชญ์ชาวบ้าน (รวมเจ้าอาวาส 3 วัด)	จำนวน	9	คน
2) พ่อค้า แม่ค้า จุดละ 10 คน	จำนวน	30	คน
3) ผู้ให้บริการอื่นๆ จุดละ 10 คน	จำนวน	30	คน

2.2.4. นักท่องเที่ยว จำนวน 3 จุด จำนวน 400 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างอย่าง จำนวนนักท่องเที่ยวที่ ได้ข้อมูลจากประชาสัมพันธ์จังหวัดหนองคาย 50,000 – 90,000 คน ถือเอาค่ากลางของ 50,000 และ 90,000 คน ได้ขนาดประชากร 70,000 คน นำมาหาขนาด ตัวอย่าง ด้วยวิธีการของ ทาโร ยามาเน่ ได้ค่าเท่ากับ 399.9943 ถือเอาขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินทาง มาเที่ยวในเทศกาลบั้งไฟพญานาค ดังนี้

1) จากจุดชมบั้งไฟพญานาค วัดหลวง	จำนวน	134	คน
2) จากจุดชมบั้งไฟพญานาค วัดไทย (ชุมชนจุมพล)	จำนวน	133	คน
3) จากจุดชมบั้งไฟพญานาค วัดจอมนาง	จำนวน	133	คน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด จำนวน 484 คน

3. ด้านเนื้อหา

3.1 สภาพแวดล้อม ช่วงการเตรียมงาน (ก่อนการจัดงาน) ระหว่างการจัดงาน และหลังการจัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค

3.2 ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของ คณะผู้จัดงาน กลุ่มผู้ให้บริการ ประชาชน ในชุมชน และนักท่องเที่ยวที่มีต่อเทศกาลบั้งไฟพญานาค

4. ระยะเวลาศึกษา ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - พฤศจิกายน 2548

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมก่อนการจัดงาน ระหว่างการจัดงาน และ หลังจากการจัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาคของเทศบาล ตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย

1.1 สภาพแวดล้อมช่วงการเตรียมงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และทางสังคมในระหว่างการดำเนินงาน เพื่อเตรียม หรือ ก่อนวันงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค

1.2 สภาพแวดล้อมระหว่างการจัดงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมในระหว่างการดำเนินงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค

1.3 สภาพแวดล้อมหลังการจัดงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม ภายหลังจากคณะผู้ดำเนินงานจัดเก็บสถานที่ความเรียบร้อยซึ่งได้ดำเนินการไปในงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค

2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะทั่วไปที่ปรากฏ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย สภาพภายนอกบริเวณบ้าน สภาพถนนหนทาง น้ำ อากาศ สถานที่จัดงาน พื้นที่บริการ และพื้นที่ดำเนินการ ของเทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย

3. สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง วิถีชีวิตชุมชน เศรษฐกิจชุมชน และกฎระเบียบชาวบ้าน ในเขตเทศบาล ตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย

4. เทศกาลบั้งไฟพญานาค หมายถึง งานเทศกาลที่เทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย จัดทำขึ้นเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาชม ปรากฏการณ์ลูกไฟพุ่ง ซึ่งจากกลางลำน้ำโขง (ชาวบ้านเรียกบั้งไฟพญานาค) ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 (จันทร์ดิตรงกับวันที่ 18 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2548)

5. ความคิดเห็นของคณะผู้จัดงาน ผู้ให้บริการ และประชาชนในชุมชนต่อเทศกาลบั้งไฟพญานาค หมายถึง ความคิดเห็นต่อ การเตรียมงาน (ก่อนการจัดงาน) การจัดงาน (ในระหว่างเทศกาล) และ ภายหลังจากจัดงาน (ภายหลังจากเก็บสถานที่) ในเทศกาลบั้งไฟพญานาค เทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย

6. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อเทศกาลบั้งไฟพญานาค หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเทศกาลบั้งไฟพญานาค ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในเรื่องเดียวกับ

ความสะดวกและความปลอดภัยและการบริการด้านสาธารณูปโภค ความเป็นระเบียบ
ของร้านค้า ความประทับใจในเรื่องต่างๆ

7. ผู้บริหารในชุมชน หมายถึง นายอำเภอ โพนพิสัย นายกเทศมนตรีเทศบาลจุมพล
รองนายกเทศมนตรีเทศบาลจุมพล

8. คณะผู้จัดงาน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่จัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค
ได้แก่ ปลัดอำเภอ โพนพิสัย ปลัดเทศบาลตำบลจุมพล ประธานและรองประธานชุมชนจุมพล
ประธานและรองประธานชุมชนวัดหลวง ประธานและรองประธานชุมชนจอมนาง
และคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนเทศบาลตำบลจุมพล อำเภอ โพนพิสัย

9. ผู้ให้บริการ และประชาชนในชุมชน หมายถึง ประชาชนชาวบ้าน (ผู้มีภูมิลำเนาเป็นที่
นับถือของชาวบ้านรวมเจ้าอาวาส) พ่อค้า แม่ค้า ชาวบ้านทั่วไป

10. นักท่องเที่ยว หมายถึง ประชาชนที่เดินทางมาเที่ยวในเทศกาลบั้งไฟพญานาค
อำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ตรงกับ (วันที่ 18 ตุลาคม 2548)

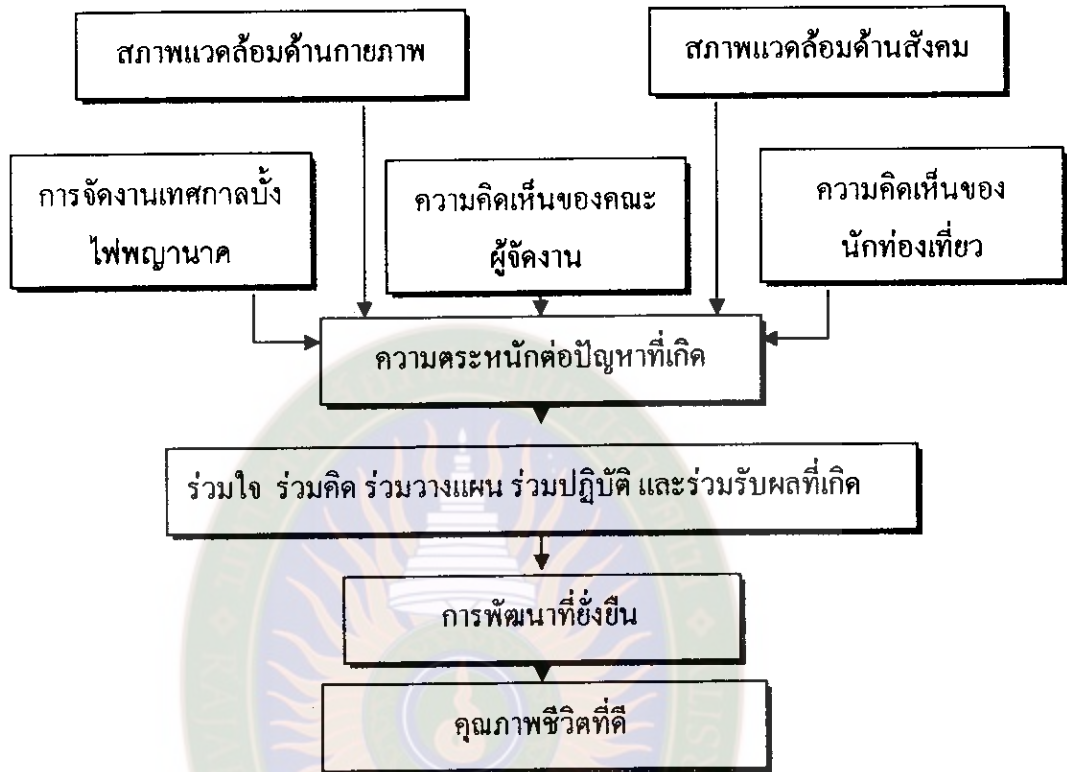
11. จุดให้บริการ 3 จุด หมายถึง จุดที่ชมปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค 3 จุด
ของเทศบาลตำบลจุมพล ได้แก่ วัดหลวง วัดไทย และ วัดจอมนาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมและแก้ไข
ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดงานของชุมชน และประกอบการวางแผนและพัฒนา
สภาพแวดล้อมภายในชุมชนของตนเองให้ดีขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย